

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньою програмою «Управління діяльністю банків на фінансовому
ринку»

на тему: «Управління інвестиційною діяльністю банків в
Україні»

Виконавець:

студент факультету Фінансів і
Банківської справи
Іванов Максим Валерійович

Науковий керівник:

к.е.н., викладач

Онищенко Ю. І.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. За останні роки банківський сектор України зазнав значних потрясінь. Останні 6 років можна спостерігати помітне скорочення споживчих кредитів наданих населенню, депозитних вкладень і ліквідацію майже 100 банків. Це вплинуло на зменшення прибутку від кредитування населення і юридичних осіб, сповільнення притоку капіталу від вкладників. Головними факторами, що сприяли шляху до подібної ситуації були економічні і політичні проблеми всередині країни. Тому інвестиційна діяльність може стати «подушкою безпеки» для банків України в разі продовження даної тенденції. Це сприятиме не лише збільшенню доходів банків, а і покращенню економічної ситуації країни через створення умов для розширеного відтворення, структурних перетворень і підвищення конкурентоспроможності. Навіть за умов, якщо банки інвестуватимуть лише у підприємства за кордоном, це сприятиме припливу капіталу в країну, що може гарно позначитися на ставках по кредитуванню населення і сприятиме вирішенню соціально-економічних проблем.

До основних особливостей якісного формування і управління інвестиційним портфелем банку є забезпечення його ліквідності і надійності. Саме це дуже важливим фактором для акціонерів і клієнтів банківської установи. Це також забезпечує здатність банку протистояти впливу зовнішніх і внутрішніх чинників, дозволяє судити про якість внутрішньої політики банку та його конкурентоспроможність. Тому дослідження теоретичних і практичних питань формування і управління інвестиційним портфелем банків України є надзвичайно актуальним завданням для покращення роботи всієї вітчизняної банківської системи.

Мета і завдання дослідження. Мета даної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів та розробленні практичних

рекомендацій щодо використання фундаментального аналізу для формування інвестиційного портфелю банком.

Для досягнення поставленої мети дослідження є необхідним виконання наступних завдань:

- визначити сутність поняття «портфельного інвестування»;
- дослідити законодавче забезпечення формування інвестиційного портфелю банку;
- провести макроекономічний аналіз як перший етап фундаментального аналізу;
- провести галузевий аналіз фондового ринку;
- провести аналіз підприємств, які розміщують акції на фондовому ринку;
- сформувати інвестиційний портфель та оцінити його дохідність та ризик;
- визначити проблеми формування інвестиційного портфелю з використанням фундаментального аналізу в Україні.

Об'єктом дослідження є процес використання фундаментального аналізу для створення інвестиційного портфелю банку.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади використання фундаментального аналізу у процесі формування інвестиційного портфелю.

Методологія дослідження. У процесі написання роботи використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання: аналізу та синтезу - для визначення сутності поняття портфельного інвестування; графічний метод та метод побудови аналітичних таблиць – для наочного зображення результатів аналізу ринку цінних паперів.

Інформаційною базою дослідження є монографії і наукові роботи українських та іноземних вчених-економістів, нормативно-правові акти, що складають українське законодавство, до яких входять закони України,

інструкції та постанови Національного банку України тощо, використовуються дані статистичні та аналітичні дані Національного банку України, а також дані публічної звітності підприємств, що є проаналізованими під час проведення роботи.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра є самостійно виконаним дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг становить 119 сторінок. Робота містить 23 таблиці та 39 рисунків. Список використаних джерел включає 65 найменувань на 6 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти інвестиційної діяльності банків України*» досліджено основні питання щодо можливості формування банками інвестиційних портфелів, обмеження щодо їх діяльності на фондовому ринку і законодавче регулювання самих фондових бірж. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки.

Дослідження теоретичних аспектів формування інвестиційного портфелю показало, що портфельне інвестування – це цілеспрямоване інвестування у сформовану сукупність цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів на фондовому ринку, що передбачає формування інвестиційного портфелю та управління ним, а завданням портфельного інвестування є отримання очікуваної прибутковості при мінімально допустимому ризику.

В. Шарп виділяє 3 етапи формування інвестиційного портфелю банку: формування інвестиційної політики, аналіз ринку цінних паперів та формування інвестиційного портфеля банку з вимірюванням і оцінкою його дохідності.

Другим етапом формування інвестиційного портфеля є аналіз ринку цінних паперів. В світовій практиці виділяють два види аналізу ринку цінних паперів: технічний і фундаментальний.

Фундаментальний аналіз можна визначити як науку, яка має свої основи і кроки для досягнення цілей у визначенні внутрішньої вартості підприємства на фондовому ринку, через загальні рамки, які приймають форму вивчення очікуваних економічних прогнозів, щодо секторів економіки, від яких ми очікуємо збільшення продажів і прибутку.

Фундаментальний аналіз проводиться на чотирьох рівнях: макроекономічний аналіз, галузевий аналіз, аналіз конкретного підприємства та аналіз показників за цінними паперами, які відображають зв'язок діяльності підприємства з обертанням цінних паперів на фондовому ринку.

Послаблення валютного регулювання відкриває для резидентів України доступ до світових фондових ринків. Для вітчизняних банків – це можливість розробки та впровадження нової послуги для своїх клієнтів, а саме покупка/продаж цінних паперів на світових фондових ринках. Даний процес є тривалим та потребує врегулювання ряду питань як юридичних, так і економічних, однак може бути перспективним напрямком.

У другому розділі «*Аналіз фондового ринку як основа управління інвестиційною діяльністю банку*» проведено аналіз основних макроекономічних факторів, що можуть впливати на інвестиційний портфель, в тому числі, кризи. Проведено порівняльну характеристику основних секторів економіки, описано основні характерні риси кожного. Проведено структурний і фінансовий аналіз основних підприємств, що можуть бути включені в інвестиційний портфель. Після окреслення основних слабких і сильних сторін під час кризи, зроблено наступний висновок.

Виходячи з макроекономічного аналізу, можна зробити висновок, що економікою для найбільш комфортного інвестування українським банкам слід вважати США. Серед основних конкурентів з точки зору інфраструктури і ліквідності фондових ринків залишається Китай. Проте, важливим фактором є модель економіки країни. Для США це ринкоцентрична модель, що є найкращою для здійснення інвестицій. З точки зору аналізу кризи, зараз краще себе почуватимуть ті компанії, які зможуть продовжувати ведення діяльності незважаючи на пандемію і ті, що пропонують товари і послуги онлайн. Незважаючи на не найкращі показники обсягу операцій з цінними паперами, треба відмітити, що американські фондові ринки є найбільш волатильними. І так як інвестування буде здійснюватися на короткий строк в 1 місяць, то такі ринки є для аналізу найкращими.

Згідно проаналізованим даним, можна зробити висновки, що найбільш перспективними з точки зору товарів та послуг, що надають компанії є комунікаційні послуги та інформаційні технології. Сектор інформаційних технологій має відносно високий показник beta (1,23), що свідчить про більший дохід, що банк може отримати у разі інвестицій у компанії, що відносяться до нього і має показник R^2 , що свідчить про залежність від індексу S&P 500. Заради диверсифікації портфеля, треба відібрати також компанії, що мають бету меншу за 1. Сектор комунікаційних послуг має як раз відповідний показник. Оскільки під час карантину більшість людей перебуватимуть вдома, привабливим для інвестування стають сектори споживчих товарів і товарів першої необхідності. Товари та послуги, що населення матиме можливість отримати чи замовити без фізичного контакту із людьми та зберігаючи соціальну дистанцію, матимуть більшу привабливість аніж інші.

Енергетичний та сектор комунальних послуг не є дуже привабливими для інвестування. Енергетичний під час закритих кордонів і припинення

авіасполучення між країнами має сильно відобразитися на фінансових показниках компаній, що зайняті в цих секторах. Отже, більшість секторів, окрім тих, що було описано вище як привабливі для інвестування прогнозують сильний спад.

Під час фінансового та структурного аналізу було знайдено компанії, більше за інші можуть скористуватися обставинами, що виникли під час кризи. До таких компаній було віднесено ті, що можуть задовольняти потреби населення онлайн, чи обслуговують такі операції. Детальний аналіз таких компаній, що вони мають потенціал до росту і мають схильність до отримання вигоду від кризи.

Отже, після проведеного аналізу підприємств, найпривабливішими для інвестування було прийнято рішення вважати Microsoft, PayPal, Netflix, Electronic Arts, Amazon та Walmart. До такого висновку привела сукупність факторів макроекономічного, секторального, фінансового і структурного аналізів. А саме, ці компанії на думку автора є найбільш стійкими до кризи, що почалася в 2021 році.

У третьому розділі *«Перспективи управління інвестиційною діяльністю банків»* проведено оцінку сформованого інвестиційного портфелю за допомогою методів, розроблених для диверсифікації ризиків. Після аналізу доцільності формування такого портфелю цінних паперів, зроблено наступний висновок.

Сформувавши за допомогою фундаментального аналізу інвестиційний портфель, ми отримали показник прибутковості портфеля більше ніж 17% за місяць, що дорівнює 204 % річних. Обрання цінних паперів, що увійдуть до портфелю цінних паперів ми використовували лише фундаментальний аналіз. Ускладняло аналіз те, що у світі зараз вспышка пандемії, через яку велика кількість підприємств залишилась без можливості виконувати свою роботу і отримувати дохід. У багатьох підприємств на даний момент з'явилися також можливості щодо

збільшення доходів у обставинах кризи. Найкраще за інші цими можливостями скористувалася компанія Raural.

Банки в Україні, які фінансові інститути у 21 сторіччі, повинні приділяти більше уваги інвестиційній діяльності, оскільки формування інвестиційних портфелів припускає зміну потенційного ризику. Таким чином, можна регулювати агресивність інвестицій. Більше того, виходи на міжнародні фондові біржі також припускає можливість отримання статусу брокера, що відкриває для банку ще шляхи залучення грошей населення. Відкриття інвестиційних рахунків в банках сприятиме не тільки збільшенню доходів, а й поліпшення фінансової грамотності населення.

Фундаментальний аналіз можна застосовувати і при аналізі українських підприємств. Проте, це несе за собою ризик, оскільки в країні присутня можливість, що звітність по якій було проведено аналіз є неповною або взагалі недійсною. Політична ситуація в країні також може відразитися різкими змінами у макроекономічній ситуації. Тому, слід вважати, що на даному етапі розвитку економіки України, приплив зовнішніх інвестицій є неможливим, хоча банки вже сьогодні можуть формувати інтерес споживачів за допомогою нових продуктів, пов'язаних з інвестиціями.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. В Україні на даний момент існують інструменти для інвестування у національну економіку. Проте, через те, що інфраструктура є дуже непривабливою для потенційних інвесторів, фондовий ринок України перебуває на етапі стагнації.
2. Значне збільшення обсягів торгів на українських біржах в першу чергу пов'язано із торгівлею ОВДП. Доля корпоративних цінних паперів на фондових біржах України є дуже малою, що призводить до непопулярності інвестицій у приватні підприємства.
3. Технічний аналіз на українських фондових біржах є майже неможливим через низьку ліквідність.
4. Для формування інвестиційного портфелю, що включає закордонні цінні папери, існують більш привабливі інструменти, ніж при інвестуванні всередині країни.
5. З точки зору макроекономічних факторів, Україна знаходиться серед відсталих країн, оскільки на внутрішньому ринку існує ряд серйозних ризиків, що роблять інвестиції недоцільними.
6. При формуванні інвестиційного портфелю навіть у момент серйозної кризи, можна знайти компанії, що здобуватимуть вигоду від цього.